

Plan van aanpak

De toegankelijke samenleving;
iedereen doet mee

September 2018

Inhoudsopgave

1.	Introductie	3
2.	Plan van aanpak	5
2.1	Bewustwording en ervaringsdeskundigheid	6
2.2	Actielijn Gemeente als inclusieve organisatie	9
2.3	Actielijn Bouwen, wonen, openbare ruimte	13
2.4	Actielijn Werk	17
2.5	Actielijn Vrije tijd	18
2.6	Overige thema's en programma's	20
2.7	Monitoring en evaluatie	23
3.	Samenvatting	24

Bijlage A	Activiteitenkalender 2018-2019
Bijlage B	Stakeholders traject buitenruimte gemeentehuis

Opstellers	Rinske van Duifhuizen, Henke van der Heiden
Afdeling	M&O
Datum	September 2018
Ambtelijk opdrachtgever	Dick van Huizen, gemeentesecretaris
Bestuurlijk opdrachtgever	Barbara Boudewijnse, wethouder

1 Introductie

In 2015 is de nota *De toegankelijke samenleving; iedereen doet mee* vast gesteld. Het inclusiebeleid van Gooise Meren voor de periode 2015-2018 is hierin beschreven.

De volgende ambitie is hierin geformuleerd:

We willen dat alle inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving. Elk mens moet kunnen leren, wonen, werken, sporten, deelnemen aan activiteiten, vrienden maken en houden.

Een inclusieve gemeente worden we niet vanzelf. Daarin moeten we investeren. In menskracht en in geld. Om zo een duurzame, inclusieve samenleving te kunnen realiseren.

Wettelijk kader

Sinds juli 2016 is in Nederland het VN-Verdrag Handicap van kracht. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast. Het Verdrag gaat over vele thema's en terreinen. Zoals arbeid, onderwijs, wonen, verkeer en vervoer, zorg, ondersteuning, sport, cultuur, vrijetijdsbesteding en uitgaan. Binnen al deze thema's is de ambitie gelijk: zorg ervoor dat mensen met een beperking op voet van gelijkheid met anderen kunnen meedoen aan de samenleving.

In dit wettelijke kader is ook vastgelegd dat gemeenten het voortouw moeten nemen bij de lokale invulling en uitvoering van het VN-verdrag.

Coalitieakkoord 2018-2022

De nieuwe coalitie heeft haar ambities voor de inclusieve samenleving in deze periode als volgt geformuleerd:

- Uitvoering van de lokale inclusie agenda
- Alle inwoners, met of zonder beperking, kunnen gebruik maken van de binnen- en buitenruimte, het groen en de gebouwen in onze gemeente
- Bevorderen acceptatie lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders en intersekse personen (LHBTI's).

Koplopergemeente

De gemeente Gooise Meren gaat het VN verdrag in de praktijk brengen. Begin 2018 zijn we geselecteerd voor het Koplopersprogramma VN-Verdrag Handicap van de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG). Met het Koplopersprogramma wil de VNG een extra impuls geven aan al lopende initiatieven van gemeenten gericht op het volwaardig meedoen van inwoners met een beperking.

Terminologie & afbakening

Gooise Meren heeft de inclusieagenda niet alleen voor mensen met een fysieke of mentale beperking uitgewerkt. We willen ook zorgen mensen dat mensen die om andere redenen uitsluiting ervaren mee kunnen doen in onze samenleving. Bijvoorbeeld als het gaat om leeftijd, geslacht, seksuele identiteit, laaggeletterdheid of culturele achtergrond.

We gebruiken hier zowel de termen Inclusie als Toegankelijkheid. Het gaat ons zowel om het mee kunnen doen voor iedereen (Inclusie) als ook om het wegnemen van fysieke drempels die mensen ervaren (Toegankelijkheid).

Hoofddoel: iedereen doet mee

Gooise Meren wil een toegankelijke samenleving zijn, waarin iedereen mee kan doen. Een samenleving waarin drempels die inwoners ervaren worden verminderd of overbrugbaar worden gemaakt.

In ons beleidsplan zijn op basis van een uitgebreid participatietraject een aantal prioriteiten geformuleerd; iedereen moet mee kunnen doen als het gaat om wonen, arbeid, zich kunnen verplaatsen, recreëren en andere vormen van participatie. Specifieke groepen moeten zoveel mogelijk mee kunnen doen aan de reguliere arbeidsmarkt en het reguliere onderwijs.

Uitgangspunten

De inclusieve samenleving is van ons allemaal. Als gemeente kunnen we die samenleving niet alleen realiseren. We voeren deze aanpak uit samen met (ervaringsdeskundige) inwoners, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven. Bij de uitvoering van ons beleid staat een aantal uitgangspunten centraal. Onderdelen van dit plan worden daaraan ook getoetst.

Deze uitgangspunten zijn:

- Inclusief denken en doen
- Nothing about us without us
- Iedereen gelijkwaardig
- Mensen hebben keuzes
- Breed draagvlak in de gemeentelijke organisatie en bij partners daarbuiten
- Bewustwording is een onderdeel van alle projecten
- Integraal en specifiek (zolang we niet toegankelijk zijn is specifieke inzet nodig)
- Randvoorwaarden zijn geregeld (menskracht, budget...)

Leeswijzer

In dit plan van aanpak wordt het al vastgestelde beleid vertaald in concrete projecten en activiteiten voor 2018-2019. Dit plan is daarmee het kader voor iedereen die een bijdrage levert of gaat leveren aan de inclusieve samenleving Gooise Meren.

In hoofdstuk 2 komen de doelen en uitgangspunten aan de orde. Hoofdstuk 3 beschrijft de concrete activiteiten en projecten die we (gaan) uitvoeren. Per onderdeel zijn activiteiten, budget en planning in dit hoofdstuk uitgewerkt. Vervolgens komt in het laatste hoofdstuk (4) monitoring en evaluatie aan de orde.

Dit plan beschrijft de projecten en activiteiten voor de periode 2018-2019. Het plan van aanpak is met nadruk een dynamisch document. Het gaat er immers vooral om dat iedereen zijn bestaande activiteiten en taken op een inclusieve manier gaat doen. Dat betekent dat het programma steeds aansluiting zoekt bij actuele activiteiten en ontwikkelingen.

Er komen nieuwe activiteiten bij en er worden projecten afgerond. De aanpak voorziet in een jaarlijkse terugkoppeling over behaalde resultaten én jaarlijkse aanpassing/aanvulling van het (dynamische) programma

2. Plan van aanpak

Project of programma?

Inclusie is niet alleen een strategisch speerpunt, het is ook een kernwaarde van onze gemeente. Inclusie in de praktijk brengen vergt een brede, diepgaande en structurele aanpak. Alleen met langdurige aandacht in een samenhangend programma van projecten en activiteiten die zowel intern als extern door de hele gemeente heen gaan, wordt Gooise Meren een inclusieve gemeente.

Opdrachtgever en eindverantwoordelijkheid

Voor een succesvolle uitvoering zijn een heldere taakverdeling en duidelijkheid over de formele (eind)verantwoordelijkheid essentieel. De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij wethouder Boudewijnse, de ambtelijke verantwoordelijkheid bij de gemeentesecretaris, Dick van Huizen. Samen zijn zij de interne opdrachtgever voor het programma Inclusie. De programmacoördinatie wordt uitgevoerd vanuit Mens en Omgeving/team Sociaal Domein, door Rinske van Duifhuizen (externe inhuur).

Randvoorwaarde; actieve betrokkenheid van de mensen waar het om gaat

Een centrale randvoorwaarde bij de uitvoering van alle speerpunten en projecten is actieve betrokkenheid van mensen die uitsluiting en/of drempels ervaren. Inclusief werken kan immers alleen als je oog hebt voor het perspectief van inwoners die drempels en/of uitsluiting ervaren. Dit hebben we in Gooise Meren voor een deel geregeld, maar het is nog geen standaard werkwijze. Ook is de samenwerking met specifieke kwetsbare groepen en vertegenwoordiging uit de verschillende kernen nog onvoldoende van de grond gekomen. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat kwetsbare inwoners vaak onvoldoende georganiseerd en vertegenwoordigd zijn en daar ondersteuning bij nodig hebben. De gemeente zal hier actief in moeten investeren.

Randvoorwaarde: budget

De financiering van de coördinatie van het programma is voor de periode van een jaar begroot (mei 2018-april 2019). Voor de rest van 2019 zijn nog geen middelen beschikbaar. Er zijn incidentele middelen nodig voor de programmacoördinatie, de inzet op bewustwording, het versterken van de inzet van ervaringsdeskundigheid en het faciliteren van de uitvoering van de vier actielijnen in 2019, 2020 en 2021. Er zijn geen extra middelen nodig voor eventuele kosten die gemaakt worden binnen de vier actielijnen. Die kosten vallen onder de reguliere kosten van die werkterreinen. Het gaat immers om reguliere taken die nu alleen inclusief/sociaal duurzaam worden uitgevoerd. De financiële consequenties van dit programma zijn doorgerekend in de programmabegroting 2019 en verder waarover de Raad in november 2018 beslist.

Hoofdthema's in actielijnen

De actielijnen in dit plan zijn gedefinieerd in navolging van het implementatieprogramma VN-Verdrag van het Ministerie van VWS:

- Gemeente als inclusieve organisatie
- Bouwen, wonen en openbare ruimte
- Werk
- Vrije tijd
- Zorg
- Onderwijs
- Vervoer.

De eerste vier actielijnen worden in dit Plan van aanpak projectmatig uitgewerkt voor de periode 2018-2019. Daar is voor de gemeente ook de meeste inzet nodig en winst te behalen.

Op de actielijnen zorg en onderwijs wordt structureel al de nodige inzet gepleegd. Wat betreft de actielijn vervoer, dat is een domein waarin de gemeente een bescheiden rol kan spelen. Het is echter voor mensen met een beperking wel een prioriteit.

In dit plan zijn 'overkoepelende' projecten opgenomen die gemeente breed worden uitgevoerd en zogenaamde deelprojecten die een specifiek deelthema uitwerken.

2.1 Bewustwording en ervaringsdeskundigheid

Het programma Inclusie gaat niet zozeer om het ondernemen van nieuwe projecten of taken maar vooral om bestaande activiteiten en taken op een inclusieve manier uit te voeren. Inclusief werken kan alleen als je oog hebt voor het perspectief van inwoners die drempels en/of uitsluiting ervaren. Het versterken van de inzet van ervaringskennis is daarom naast de inzet op bewustwording ook een centraal onderdeel in het programma Inclusie.

2.1.1 Bewustwordingstraject

“Ze lachen om me omdat ik anders ben. Ik lach om hen omdat ze allemaal hetzelfde zijn”

Wat?	Bewustwordingstraject
Wat is de aanleiding?	Beleid 'Iedereen doet mee', impuls aan de uitvoering geven met koploperspositie VNG programma VN Verdrag Handicap
Wat willen we bereiken?	Het doel van de campagne is het vergroten van de kennis over en de bewustwording van Inclusie. Iedereen is zich bewust van hoe het is om te leven met een beperking of als je uitgesloten wordt. Iedereen is zich eveneens bewust van het eigen handelen waarmee die zelf (vaak onbewust) mensen buitensluit. We vinden het normaal dat iedereen mee kan doen en we zien het als een vanzelfsprekendheid om alles wat we doen (leven en werk) daarop in te richten Kern: iedereen doet mee, kijken naar wat iemand wel kan ipv niet, uitgaan van de talenten en niet van de beperking
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Doorlopende, verbindende communicatie, met een thematische invulling Bevorderen van positieve beeldvorming over mensen met een beperking of mensen die om andere redenen uitgesloten worden (bijv. LHBTi). Met inzet van interne en externe communicatiemiddelen, workshops, ontmoetingen etc. Lokale vertaling van landelijke campagnes en evenementen Interne doelgroepen: raad, college, directie, MT, OR en medewerkers Externe doelgroepen: alle inwoners, bedrijven en organisaties. Ervaringsdeskundigen, adviesorganen, belangenbehartigers
Met wie uitvoeren?	MT, Bestuur, Unit Communicatie, unit online Ervaringsdeskundigen, maatschappelijke partners en bedrijven
Wanneer zijn we tevreden?	Een positieve grondhouding in het denken over inclusie en vervolgens een gedragsverandering. Het is vanzelfsprekend om alles wat we doen (leven en werk) zo in te richten dat iedereen mee kan doen.
Coördinator	Rinske van Duifhuizen en Hannie de Groot
Looptijd	2018 – 2019 Wapenfeiten: Startbijeenkomst VNG programma, activiteiten Blind voor 1 dag, Start bewustwordingstraject tijdens landelijke Week van de Toegankelijkheid Mijlpalen: kennis bij collega's is toegenomen, ervaringsdeskundigen spelen structurele rol in bewustwordingscampagne, maandelijks aandacht in gemeentelijke media voor een inclusie-thema
Kosten	2018: 5.000 2019: 20.000

Wat (extra) nodig voor de uitvoering?	MT en bestuur oefenen actieve rol uit bij creëren draagvlak en commitment, medewerkers krijgen tijd voor deelname aan (bewustwordings)activiteiten en maken kennis met 'inclusief werken'
--	---

2.1.2 Versterken inzet ervaringsdeskundigheid

"Een professional weet hoe het werkt, een ervaringsdeskundige weet hoe het voelt" Bert van Zal
(ervaringsdeskundige)

Wat?	Versterken inzet en participatie van ervaringsdeskundigen. We faciliteren niet alleen de formele adviesraden, maar ontwikkelen ook andere vormen van participatie (ad hoc, thematisch etc.). Het ondersteunen en versterken van directe vertegenwoordiging van inwoners in een kwetsbare positie. Inzet van ervaringsdeskundigheid wordt een onderdeel op alle terreinen van uitvoering en beleid.
Voor wie?	Intern: beleidsadviseurs, projectleiders
Wat is de aanleiding?	VN-verdrag Handicap: uitgangspunt = Nothing about us without us Koplopergemeente
Wat willen we bereiken?	Nieuwe vormen van participatie ontwikkelen op basis van behoeften en mogelijkheden van de mensen waar het om/over gaat
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Uitwerking en uitvoering projectplan ism ervaringsdeskundigen
Met wie uitvoeren?	Ervaringsdeskundigen en andere inwoners Vertegenwoordigers van bestaande participatiestructuren (ARWI, Seniorenraad, Platform Wmo, Beraad Gooise Meren) Collega's van Mens en Omgeving en USD
Wanneer zijn we tevreden?	Als doelgroepen van het inclusiebeleid voldoende vertegenwoordigd zijn in formele en informele participatie
Coördinator	Rinske van Duifhuizen
Looptijd	2018-2019
Kosten	2018-2019: 5.000
Wat (extra) nodig voor de uitvoering?	Budget reserveren vanuit SD (o.a. voor vrijwilligersvergoeding, training en coaching)

2.1.3 Week van de toegankelijkheid 2018

Wat?	Activiteiten en bewustwordingscampagne van 1-6 oktober 2018
Wat is de aanleiding?	Landelijke week van de Toegankelijkheid (coördinatie leder(in))
Wat willen we bereiken?	Bewustwording van de uitdagingen die mensen met een beperking tegenkomen bij de invulling van hun vrije tijd Betere toegang/aanbod culturele en sport- voorzieningen in Gooise Meren Meer deelnemers uit de doelgroep aan culturele en sportactiviteiten
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Quick scan onder ondernemers (zie voorbeeld Utrecht: Schouw bij filmhuis, theater en bibliotheek Filmfestival; beeldvorming en bewustwording

	Inzet gemeentelijke media voor de campagne iedereen doet mee
Met wie uitvoeren?	Culturele en sportinstellingen, maatschappelijke partners Ervaringsdeskundigen Collega's en bestuur gemeente
Wanneer zijn we tevreden?	Meer kennis en bewustwording bij inwoners en medewerkers Heldere informatie voor doelgroepen over mogelijkheden/voorzieningen Betere toegankelijkheid filmhuis, theater, bibliotheek
Coördinator	Rinske van Duifhuizen
Looptijd	Oktober 2018
Kosten	€ 2.000 evenementen en communicatie
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	--

2.2 Actielijn Gemeente als inclusieve organisatie

Het doel van deze actielijn is dat we als gemeente een inclusieve toegankelijke organisatie zijn. Dat betekent niet alleen de fysieke toegang tot het gemeentehuis maar ook de toegang tot websites, informatie en systemen en een passende bejegening. En dat we als werkgever open staan voor iedere werknemer en ons actief inzetten om ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam in te zetten.

2.2.1 Inclusieve werkgever

Naar aanleiding van berichtgeving over het achterblijven van de overheid bij de Banenafpraak (2 juli 2018, nos.nl): Volgens staatssecretaris Van Ark zijn er verschillende redenen waarom de overheid achterblijft, "maar de allesbepalende succesfactor is de wil en het enthousiasme bij de werkgever".

"Diversiteit stuwt innovatie. Wanneer we beperken wie kan deelnemen, beperken we tegelijk welke problemen we kunnen oplossen", Dr. Telle Whitney (diversiteitsacademie.nl)

"Als de lat te hoog ligt, kun je er altijd nog onderdoor lopen"
Loesje

Gemeente Gooise Meren is een lerende organisatie. Fouten maken mag. Daar leren we van en daar worden we beter van. Toegankelijkheid is een van onze kernwaarden. Inclusie is onze core-business.

Binnen het MT zijn drie mensen 'benoemd' als ambassadeur als het gaat om inclusief werkgeverschap: Dick van Huizen, Bert van Leeuwen en Margo Herwig.

2.2.2 Online toegankelijkheid

Firm Ground (onze partner bij online toegankelijkheid): 'Communicatie is alleen effectief als die toegankelijk is voor iedereen. Ook voor mensen met functiebeperkingen. Met toegankelijke informatie en diensten sluit je niemand buiten en bereik je meer mensen'

Wat?	Alle websites van de gemeente voldoen aan de richtlijnen DigiToegankelijk / WCAG 2.0
Wat is de aanleiding?	Wettelijke verplichting
Wat willen we bereiken?	Gemeente Gooise Meren vindt het belangrijk dat online informatie bruikbaar en toegankelijk is voor iedereen. De gemeente besteedt daarom veel aandacht aan de gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid, bouwkwaliteit en vindbaarheid van online informatie. Iedereen moet de website van gemeente Gooise Meren gemakkelijk kunnen vinden, gebruiken en bekijken.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Om de toegankelijkheid van de websites te borgen, werkt gemeente Gooise Meren hard aan het voldoen aan de richtlijnen DigiToegankelijk/WCAG 2.0. De gemeente heeft de websites conform de richtlijnen gebouwd. De content is toegankelijk gemaakt. De websites voldoen nog niet op alle punten aantoonbaar aan de richtlijnen.
Met wie uitvoeren?	We schakelen een externe partij in om te onderzoeken in hoeverre deze website voldoet aan de richtlijnen DigiToegankelijk/WCAG 2.0. Deze partij levert een rapport op met verbeterpunten die de ontwikkelaar en/of de contentbeheerder van deze website vervolgens oppakken.

Wanneer zijn we tevreden?	<ul style="list-style-type: none"> De toegankelijkheid van de formulieren die we nu nog als PDF aanbieden, pakken we in het 1e en 3e kwartaal van 2018 op. In het 1e kwartaal vindt afstemming plaats over keuze en inhoud. In het 3e kwartaal vervangen we een aantal van de meest gebruikte pdf-formulieren voor toegankelijke pdf-formulieren. De gemeente streeft ernaar helemaal geen PDF's meer aan te bieden. Alle nieuwe bestuurlijke stukken bieden we in toegankelijke webpagina's aan, zodra de HTML-oplossing toepasbaar is. In het 3e kwartaal vindt overleg plaats met de leveranciers welke stappen moeten worden ondernomen om dit waar te maken. Vervolgens wordt een plan van aanpak gemaakt.
Coördinator	Mieke Bos
Looptijd	Ongoing
Kosten	Binnen proces doorontwikkeling websites. Het budget is echter gelimiteerd.
Wat (extra) nodig voor de uitvoering?	Invloed bij aanbestedingen die betrokken zijn bij online producten of diensten via de websites van gemeente Gooise Meren. Ondersteuning van specialisten op deelgebieden, zoals online formulieren en omzetting van PDF-documenten in invulbare PDF of HTML-tekst.

2.2.3 Toegankelijke dienstverlening

Wat?	o-meting dienstverlening
Wat is de aanleiding?	Speerpunt uit Beleidsnotitie 'Iedereen doet mee' (2015). De uitvoering is deels gestart, nu kan een impuls aan de uitvoering worden gegeven met koploperspositie VNG programma VN Verdrag Handicap. begin 2017 zijn diverse ervaringsdeskundigen bereid gevonden om te gaan testen. Ook is een start gemaakt met het ontwikkelen van vragenlijsten om onze dienstverlening te testen i.s.m. deze ervaringsdeskundigen.
Wat willen we bereiken?	Het doel is het meten van de toegankelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening en op basis van de resultaten en waar nodig verbeteradviezen op te leveren. Het gaat daarbij uitdrukkelijk om zowel fysieke en sociale aspecten van toegankelijkheid. Met als einddoel een toegankelijke gemeente voor alle inwoners.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	We meten fysieke toegankelijkheid, online toegankelijkheid (zie ook 3.1.4), bejegening en communicatie (o.a. taalniveau). Met inzet van medewerkers en ervaringsdeskundigen
Met wie uitvoeren?	MT, Bestuur Unit online, Unit Communicatie, Burgerzaken en Klant Contact Centrum Ervaringsdeskundigen
Wanneer zijn we tevreden?	Inzicht in de (on)toegankelijkheid van KCC, werkproces burgerzaken en de online gemeente. Dat is de basis voor vervolgstappen Dit moet ook leiden tot een attitudeverandering: een positieve grondhouding in het denken over inclusie en vervolgens een gedragsverandering. Medewerkers hebben concrete handvatten voor inclusief werken

Coördinator	Rinske van Duifhuizen
Looptijd	2018 – 2019 Mijlpalen: inzicht in tops en tips, kennis bij collega's is toegenomen, tevredenheid bij klanten is toegenomen
Kosten	€ 1.000,00 (inzet vrijwilligers)
Wat (extra) nodig voor de uitvoering?	Inzet KCC en Burgerzaken, online team, coaching/inzet ervaringsdeskundigen Externe ondersteuning bij de uitvoering van de meting

2.2.4 Informatievoorziening toegankelijkheid

Wat?	Behoeften onderzoek onder ervaringsdeskundigen; hebben mensen in een kwetsbare positie voldoende informatie over toegankelijkheid in onze gemeente (bijv over parkeerplaatsen, invalidentoiletten, horeca etc.)
Wat is de aanleiding?	Lokale inclusie agenda: toegankelijke en begrijpelijke informatie
Wat willen we bereiken?	Mensen met een beperking en andere doelgroepen van het inclusiebeleid hebben toegang tot begrijpelijke informatie over activiteiten, mogelijkheden en voorzieningen
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Gesprekken met ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren De resultaten van deze gesprekken worden omgezet in concrete acties en communicatiemiddelen
Met wie uitvoeren?	Ervaringsdeskundigen, sleutelfiguren en adviesraden
Wanneer zijn we tevreden?	Mensen met een beperking en andere doelgroepen van het inclusiebeleid worden op een begrijpelijke manier geïnformeerd
Coördinator	Rinske van Duifhuizen
Looptijd	2019
Kosten	€ 5.000-€ 10.000 voor ontwikkeling communicatiemiddelen
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	

2.2.5 Dementievriendelijke gemeente

Wat?	Actieplan dementievriendelijke gemeente
Wat is de aanleiding?	Intentieverklaring dementievriendelijke regio
Wat willen we bereiken?	Stimuleren dat mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen blijven participeren in de eigen buurt/wijk, ook bij het voortschrijden van de dementie; <ol style="list-style-type: none"> 1. meewerken aan een genuanceerde beeldvorming over mensen met dementie; 2. inzetten op vroegsignalering en het bieden van passende hulp en ondersteuning vanaf de eerste signalen van dementie.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alzheimer Nederland afdeling Gooi neemt de regie bij het vormen van een lokale werkgroep Dementie Vriendelijke Gemeente. 2. De gemeente is netwerkpartner en kan zo nodig op (zorg/ondersteunings)onderdelen de regie nemen. 3. De netwerkpartners, leveren een bijdrage aan: <ol style="list-style-type: none"> a. Taboedoorbreking rond dementie. b. Het stem geven aan mensen met dementie, c. Deskundigheidsbevordering (vroeg-)signalering en in het omgaan met dementie (bejegening). d. Ontmoetingen tussen mensen met dementie en hun

	<p>mantelzorgers en overige burgers in eigen wijk;</p> <p>e. Actieve participatie in de samenleving;</p> <p>f. Respijtmogelijkheden voor mantelzorgers</p>
Met wie uitvoeren?	Alzheimer Nederland en de lokale werkgroep
Wanneer zijn we tevreden?	De werkgroep heeft een concreet actieplan opgesteld inclusief begroting en is door ons in staat gesteld om hieraan uitvoering te geven.
Coördinator	geen
Looptijd	Continu
Kosten	Afhankelijk van het actieplan
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	

2.2.6 Inclusieve en toegankelijke communicatie

Wat?	Inclusieve en toegankelijke communicatie
Wat is de aanleiding?	Beleid 'Iedereen doet mee', impuls aan de uitvoering geven met koploperspositie VNG programma VN Verdrag Handicap
Wat willen we bereiken?	Communicatie vanuit de gemeente is toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen (teksten, formulieren, correspondentie etc.). Mensen met verschillende achtergronden herkennen zich en voelen zich aangesproken en betrokken
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Implementatie van de taalnorm B1 in onze publiekscommunicatie.
Met wie uitvoeren?	Uitwerking najaar 2018
Wanneer zijn we tevreden?	
Coördinator	Unit Communicatie, Hannie de Groot
Looptijd	Doorlopend
Kosten	Nog niet bekend
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Nog niet bekend

2.2.7 Koplopergemeente

Wat?	Gooise Meren is een van de 25 koplopergemeenten van het landelijke programma VNG/VN-Verdrag Handicap
Wat is de aanleiding?	Ratificatie VN Verdrag Handicap, rol van gemeenten bij de uitvoering van het verdrag
Wat willen we bereiken?	Bewustwording binnen eigen gemeente en in Nederland Vervullen ambassadeursrol naar andere gemeenten
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Het gezamenlijk organiseren van activiteiten en campagnes Het delen van onze ervaringen met andere gemeenten Het uitwisselen van ervaringen tussen gemeenten en leren van elkaar (digitaal, bijeenkomsten, afspraken met andere koplopers)
Met wie uitvoeren?	Ervaringsdeskundigen Interne partners van programma Inclusie Externe partners in gemeente Andere koplopergemeenten

Wanneer zijn we tevreden?	Als de successen én leerpunten van het lokale Inclusie programma Gooise Meren zijn gedeeld met de andere Koplopersgemeenten en via de VNG bij kunnen dragen aan Inclusie aanpak in andere gemeenten.
Coördinator	Rinske van Duifhuizen
Looptijd	2018 – 2019
Kosten	

2.3 Actielijn bouwen, wonen en openbare ruimte

Het doel van deze actielijn is de toegankelijkheid van gebouwen te verbeteren en te zorgen voor voldoende geschikte woningen en woonvormen voor mensen met een beperking. Ook de openbare ruimte en verkeer worden hierbij mee genomen.

2.3.1 Pilot centrum Bussum

'Een beperking is pas echt een belemmering als bedrijven er geen rekening mee houden', zegt directeur Leendert-Jan Visser van MKB-Nederland. "Nederland telt ruim 2 miljoen mensen met een handicap, dat is 15 procent van de bevolking."

Oud-ondernemer en ervaringsdeskundige Hein Noortman (blind sinds een ongeluk in 2017): "Nu ik zelf zo afhankelijk ben, realiseer ik mij dat het de mensen zijn die het verschil maken. Iemand die in een winkel spontaan met je meedenkt en iets voor je doet. Ik weet dat het voor ondernemers vaak niet mogelijk is om alle aanpassingen in hun bedrijf te doen. Maar het echte verschil wordt gemaakt door de alertheid van de mensen. En dat hoeft niets te kosten."

Wat?	Verbeteren van de toegankelijkheid van winkelgebied Bussum (Nassaulaan, Nassaustraat, Veerplein, Veerstraat, Julianaplein) in de gemeente Gooise Meren.
Wat is de aanleiding?	VN-Verdrag Handicap
Wat willen we bereiken?	We willen zorgdragen voor toegankelijke winkels en horeca. Dit willen we verbeteren door aanpassingen te verrichten aan de entrees en de openbare ruimte.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	We doen het voor het bereiken van een vitaal en levendig centrum dat bereikbaar is voor alle doelgroepen. Samen met Ongehinderd stellen we de nul-situatie vast en onderzoeken we de mogelijkheden voor verbetering.
Met wie uitvoeren?	We pakken het project op met Centrummanagement (vertegenwoordigers van bewoners, ondernemers winkels en horeca) en onze eigen mensen (wijkbeheer, inclusie)
Wanneer zijn we tevreden?	Wanneer in het benoemde winkelgebied de winkels en horeca toegankelijk zijn voor alle gebruikers.
Coördinator	Antoinette Soede (projectleider Centrummanagement)
Looptijd	2018-2019
Kosten	nmb
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Ondersteuning op het gebied van kennis over toegankelijke entrees

2.3.2 Buitenruimte gemeentehuis

Wat?	Herinrichting buitenruimte Gemeentehuis Gooise Meren
Wat is de aanleiding?	Oorspronkelijk zou als onderdeel van de verbouwing van het gemeentehuis Bussum naar gemeentehuis voor Gooise Meren ook de buitenruimte worden heringericht. Het ontoereikende budget binnen het verbouwbudget van €100.000 is eind 2017 opnieuw gelabeld aan apart project buitenruimte Gemeentehuis
Wat willen we bereiken?	Een klantvriendelijk en uitnodigende openbare ruimte die fraai is ingericht en multifunctioneel te gebruiken is.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Via co-creatie met stakeholders (zie bijlage B wordt een breed gedragen ontwerp van de buitenruimte gerealiseerd De projectopdracht wordt binnenkort aangeleverd waarin het voorgestelde proces incl. de beslismomenten worden benoemd. Er wordt externe ondersteuning ingehuurd om het proces te begeleiden en/of de technische uitwerking van schetsontwerp tot DO/bestek te verzorgen. Er dient rekening te worden gehouden met de thema's : Duurzaamheid, Toegankelijkheid en Klimaatadaptatie
Met wie uitvoeren?	Na opdracht wordt samen met het te selecteren Ingenieursbureau een Plan van Aanpak geschreven waarin wij alle te nemen stappen en beslismomenten beschrijven. Met name de input vanuit de co creatie/ participatie en mate van invloed op het ontwerp wordt hierin nader beschreven. Zie ook bijlage B (ring van actoren)
Wanneer zijn we tevreden?	Volledig heringerichte openbare ruimte aan alle zijden van het Gemeentehuis Gooise Meren. Na opdracht wordt samen met het te selecteren Ingenieursbureau een Projectplan geschreven waarin wij alle te nemen stappen en beslismomenten vermelden
Coördinator	Eric 't Hart
Looptijd	Initiatiefase april mei 2018, Onderzoeksfase inclusief start participatie mei 2018 t/m juli 2018 Voorlopig Ontwerpfase september 2018 t/m november 2018 Definitief Ontwerpfase december 2018 t/m februari 2019 Bestek fase maart 2019 Aanbesteding april t/m mei 2019 Opdracht juni 2019 Uitvoering juli t/m september 2019 Oplevering 1 oktober 2019
Kosten	De kosten voor het nieuwe project voorterrein bedragen naar verwachting 460.000. De invulling van het participatietraject en de voor het project benodigde voorbereidingskosten worden geraamd op €60.000 en wordt gedekt uit het passende restant krediet verbouwing.
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Nog onbekend

2.3.3 Richtlijn Toegankelijkheid wegen

Wat?	Inventarisatie Richtlijn Toegankelijkheid wegen
Wat is de aanleiding?	Visie Buitenruimte

Wat willen we bereiken?	Een betere toegankelijkheid van de openbare ruimte. De buitenruimte nodigt ertoe uit dat ook mensen met een beperking er gebruik van kunnen en willen maken. Daarvoor inventariseren we conform de richtlijn Toegankelijkheid van de CROW de openbare ruimte op gidslijnen voor blinden en slechtzienden.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Inventariseren
Met wie uitvoeren?	Eigen interne medewerkers of externe partners
Wanneer zijn we tevreden?	Als er een duidelijk beeld is van de locaties en als deze locaties zijn uitgevoerd volgens de richtlijn toegankelijkheid
Coördinatie	Marjan Hondtong, Erwin van der Steen
Looptijd	2019
Kosten	€ 25.000,-
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Mogelijk budget voor uitvoeringskosten zoals aanpassingen bestrating en aankoop bestrating elementen.

2.3.4 Richtlijn Toegankelijkheid Verkeersregelininstallatie (VRI) en Wachtijdvoorspellers

Wat?	Inventarisatie Richtlijn Toegankelijkheid VRI en Wachtijdvoorspellers
Wat is de aanleiding?	Visie Buitenruimte
Wat willen we bereiken?	Een betere toegankelijkheid van de openbare ruimte. De buitenruimte nodigt ertoe uit dat ook mensen met een beperking er gebruik van kunnen en willen maken. Daarvoor inventariseren we conform de richtlijn Toegankelijkheid van de CROW de openbare ruimte op rateltickers en wachtijdvoorspellers.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Inventariseren
Met wie uitvoeren?	Eigen interne medewerkers of externe contract aannemer
Wanneer zijn we tevreden?	Als er een duidelijk beeld is van de locaties en als deze locaties zijn uitgevoerd volgens de richtlijn toegankelijkheid VRI
Coördinatie	Marjan Hondtong, Erwin van der Steen
Looptijd	2019
Kosten	€ 10.000,-
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Mogelijk budget voor uitvoeringskosten zoals aanpassingen aan de VRI en aankoop wachtijdvoorspellers en ratteltickers.

2.3.5 Richtlijn Toegankelijkheid Zitgelegenheden

Wat?	Inventarisatie Richtlijn Toegankelijkheid Zitgelegenheden
Wat is de aanleiding?	Visie Buitenruimte
Wat willen we bereiken?	Een betere toegankelijkheid van de openbare ruimte. De buitenruimte nodigt ertoe uit dat ook ouderen en mensen met een beperking er gebruik van kunnen en willen maken. Daarvoor inventariseren we conform de richtlijn Toegankelijkheid van de CROW de openbare ruimte op zitgelegenheden.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Inventariseren
Met wie uitvoeren?	Eigen interne medewerkers of externe partners
Wanneer zijn we tevreden?	Als er een duidelijk beeld is van de locaties en als deze locaties zijn uitgevoerd volgens de richtlijn toegankelijkheid Zitgelegenheden
Coördinator	Marjan Hondtong, Erwin van der Steen
Looptijd	2019
Kosten	€ 10.000,-
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Mogelijk budget voor uitvoeringskosten plaatsing zitbanken en aankoop zitbanken.

2.3.6 Toegankelijkheid sportaccommodaties

In 2019 inventariseren we hoe het zit met de toegankelijkheid van onze sportaccommodaties en of er aanvullende richtlijnen nodig zijn. In het netwerk van koplopergemeenten is hierover al de nodig kennis gepresenteerd. Daar kunnen we gebruik van maken.

2.3.7 Renovatie accommodatie Jeu de Boules vereniging Bussum

Ook als het gaat om recreëren en bewegen willen wij inclusief zijn. Beperkingen, leeftijd, gender en culturele achtergrond mogen daarvoor geen belemmering zijn. Voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn voor al onze inwoners.

Jeu de Boules Club Bussum is een actieve club met circa 125 leden. De vereniging heeft een eigen buiten-accommodatie aan de Ceintuurbaan. Jeu de boules is een goede en gezonde ontspanning met vele sociale contacten is bij uitstek geschikt voor een mix van alle leeftijden.

De accommodatie is aan renovatie toe. Bij deze renovatie zijn duurzaamheid en toegankelijkheid de centrale uitgangspunten. Het is een kleinschalig project en kan een mooi voorbeeld worden hoe we dit als gemeente samen met de vereniging en bewoners gaan realiseren.

2.4 Actielijn Werk

Het doel van deze actielijn is om mensen met een arbeidsbeperking meer kansen te geven op een reguliere baan. Zo dragen we bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. Door banen te creëren en door passende ondersteuning te organiseren. Bijvoorbeeld coaching on the job, scholing en werkplaatsaanpassingen.

Ook willen we een diverse organisatie zijn, die een afspiegeling is van de samenleving.

De focus ligt nog te vaak op wat mensen niet (meer) kunnen. Het gaat juist om wat mensen wél kunnen. Omdat ze een talent hebben dat bijdraagt aan het bedrijf (Jacqueline Maschino inwoner van Bussum, specialist in inclusief ondernemen (en nagenoeg doof)).

2.4.1 Programma Inclusieve Arbeidsmarkt (PIAM)

Wat?	Programma inclusieve arbeidsmarkt
Wat is de aanleiding?	'Iedereen doet mee' Strategie uitvoering Participatiewet
Wat willen we bereiken?	Meer inwoners benutten de kansen op de arbeidsmarkt Werkgevers benutten beschikbaar potentieel Onderwijs faciliteert met passend onderwijs aanbod
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Programmatische aanpak Van en voor werkgever, onderwijs en overheid (triple helix) Doelgroep inwoners GM participatiewet)
Met wie uitvoeren?	Werkgevers en onderwijsinstellingen Ketenpartners (collectieve voorzieningen)
Wanneer zijn we tevreden?	Iedereen doet mee naar vermogen
Coördinator	Paul Scholtz
Looptijd	2018-2021
Kosten	ntb
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Commitment bestuurders: V Commitment management: V Sponsorgroep met werkgevers en onderwijs: in actie

2.4.2 Pilot Groenambitie

Bij team Beheer Openbare Ruimte en Groen zijn een aantal werkplekken (tijdelijk) ingevuld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarvoor is samengewerkt met een externe partij. De gemeente gaat dit succesvolle initiatief zelf een vervolg geven. Het voorstel daarvoor wordt uitgewerkt.

2.5 Actielijn Vrije tijd

Het doel van deze actielijn is mensen meer kansen te bieden om mee te doen op het terrein van sport, cultuur, bibliotheken en de media.

2.5.1 Activiteiten voor mensen met psychiatrische aandoening

Wat?	Toegankelijkheid activiteiten in Gooise Meren voor mensen met (ernstige) psychiatrische aandoeningen
Wat is de aanleiding?	Extramuralisering GGZ. Er komen steeds meer mensen met psychiatrische problematiek middenin de samenleving wonen. Alleen zorg bieden is niet voldoende. Er is ook behoefte aan mogelijkheden voor sociale contacten en het ondernemen van activiteiten. Dat is voor deze groep niet vanzelfsprekend.
Wat willen we bereiken?	Dat er plekken zijn in Gooise Meren buiten de (geïndiceerde) zorg waar mensen met (ernstige) psychiatrische aandoeningen zich thuis voelen en activiteiten kunnen ondernemen.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Samenwerking tussen professionals zorg en welzijn, ervaringsdeskundigen en inwoners bevorderen t.b.v. de doelgroep mensen met (ernstige) psychiatrische aandoeningen. We doen dit door het initiëren en faciliteren van het GGZ Netwerk Gooise Meren. Behoeften onderzoek voor en door de doelgroep. Stimuleren van het ontwikkelen van activiteiten i.s.m. ervaringsdeskundigen via een Stimuleringsregeling Activiteiten GGZ (subsidies)
Met wie uitvoeren?	Gemeente met ervaringsdeskundigen van Kwintes, GGZ Centraal en GGZ Infocentrum, professionals van VERSA, Stichting Maatjes, Kwintes, GGZ Infocentrum en Zorgboerderij Zorglust in Muiden.
Wanneer zijn we tevreden?	Als er een Inloop mogelijkheid in Gooise Meren is Als er een divers aanbod van activiteiten is die geschikt zijn voor de doelgroep. Bijvoorbeeld samen eten, bewegen of andere activiteiten die direct aansluiten bij de wensen van betrokkenen. Samenwerking die leidt tot concrete toeleiding van mensen uit de doelgroep.
Coördinator	Henke van der Heiden
Looptijd	2016-2019
Kosten	Stimuleringsregeling GGZ Gooise Meren structureel € 66.000,- per jaar. Is al beschikbaar.
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Geen extra kosten

2.5.2 Inclusief sporten en bewegen

Wat?	Inclusief sporten en bewegen
Wat is de aanleiding?	Sportakkoord 2018 (aangepast sporten een van de speerpunten) Uitvoering Beweg- en sportvisie 2017-2021 Invulling koploperspositie gemeente VNG-VN Verdrag Handicap
Wat willen we bereiken?	Een beweeg- en sportklimaat waarin voor iedereen ruimte en gelegenheid is om te bewegen en/of sporten. Stimuleren en ondersteunen van inwoners die, om welke reden dan ook, niet of lastig kunnen bewegen/sporten of het moeilijk vinden om hun weg naar de sport te vinden.
Hoe gaan we dat doen? En voor wie?	Aansluiten bij de regionale samenwerking aangepast sporten (gehandicapten sport) die sportservice Noord-Holland uitvoert. Uitwerking volgt in najaar 2018
Met wie uitvoeren?	Sportservice Noord Holland, buurtsportcoaches, welzijnspartner Versa Ervaringsdeskundigen

Wanneer zijn we tevreden?	We zijn tevreden als de drempels tot beweeg- en sportdeelname zodanig zijn weggenomen dat iedereen de kans heeft om te bewegen.
Coördinator	Lisa Vos
Looptijd	Nog te bepalen
Kosten	Niet bekend
Wat heb je (extra) nodig voor de uitvoering?	Niet bekend

2.6 Overige thema's en programma's

Naast de projecten die eerder in dit plan zijn beschreven zijn er al de nodige voorzieningen, regelingen, beleid, programma's en initiatieven die bijdragen aan een inclusieve samenleving. Die thema's en programma's worden hier toegelicht.

Zorg

Zonder goede zorg en ondersteuning kun je niet meedoen in de samenleving. Mensen met een beperking hebben meestal zorg of ondersteuning nodig. Ze zijn vaak veel tijd kwijt om dat te regelen. Bijvoorbeeld als ze bij de gemeente of zorgverzekeraar een hulpmiddel, huishoudelijke hulp of dagbesteding moeten aanvragen. Dat moet makkelijker kunnen. Met duidelijke regels en begrijpelijke informatie.

Passend onderwijs

Met de Wet passend onderwijs (Wpo, sinds 2014) en de nieuwe Jeugdwet (sinds 2015) is de verantwoordelijkheid voor hulp aan kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben, belegd bij schoolbesturen en gemeenten.

Schoolbesturen hebben de opdracht en de middelen om voor elk kind passend onderwijs te bieden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor leerlingvervoer, leerplicht, de jeugdgezondheidszorg en het preventief jeugdbeleid.

Het doel is effectieve, snelle en meer preventieve ondersteuning aan kinderen en ouders die hulp nodig hebben bij opgroeien, opvoeding en onderwijs. We leveren basiszorg, ondersteuning en versterking van de basiszorg en individuele maatwerkvoorzieningen.

Vervoer

Iedereen moet met het openbaar vervoer mee kunnen. Als dat niet kan, heb je recht op aangepast vervoer. Openbaar vervoer is een domein waarin de gemeente slechts een bescheiden rol kan spelen. Echter de gemeente heeft wel een zeer belangrijke lobbypositie als het gaat om een goede bereikbaarheid voor alle inwoners en goede verbindingen met de regio en Nederland.

Er zijn landelijke ontwikkelingen en ambities op het terrein van vervoer waarvan we ook in Gooise Meren gaan profiteren. Zo moeten in 2030 alle stations toegankelijk zijn voor iedereen. Met bijvoorbeeld overal liften en grote letters en duidelijke informatieborden. De NS koopt alleen nog treinen die goed toegankelijk zijn. Iemand met een rollator of rolstoel kan dan zonder hulp de trein in en uit. In elke trein komen vlak bij de uitgang stoelen voor mensen die niet goed kunnen lopen. Reisinformatie op websites en telefoons moet compleet en leesbaar zijn.

Wegnemen financiële drempels

Met onze regelingen voor kwetsbare bewoners en bij de financiering van organisaties en maatschappelijke partners stimuleren we (meer) deelname van mensen met een beperking. Een gebrek aan financiële middelen en/of schulden kunnen sociaal isolement veroorzaken. Het zijn drempels om mee te kunnen doen. We willen deze financiële drempels voorkomen en bestrijden. Gooise Meren biedt inkomensondersteuning op verschillende manieren:

- Kwijtschelding Belasting
- Bijdrage voor jeugdcultuur
- Doe-budget*
- PC-regeling
- Aanvullende bijdrage kinderopvang
- Bijzondere bijstand
- Bijdrage voor jeugdsport zou ik bij/onder jeugdcultuur zetten. Is inmiddels één organisatie.
- Tegemoetkoming eigen risico zorgkosten
- Tegemoetkoming Premie Aanvullende Zorgverzekering
- Individuele studietoelage

* Doe-budget wordt mogelijk, per 1 juli 2019, ondergebracht bij het kind pakket (tot 18 jaar). Voor 18+ is het Doe-budget dan nog van toepassing. Met ingang van het kind pakket wordt de PC-regeling opgeheven.

Daarnaast zijn er voorzieningen en regelingen die via maatschappelijke partners ingezet kunnen worden: Jeugdcultuurfonds, Jeugdsportfonds, Voedselbank, Schuldhulpmaatje en preventieve activiteiten van Versa. Dit zijn de basisvoorzieningen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van individuele maatwerkvoorzieningen, zoals schuldhelpverlening. Op dit moment is de nota Grip op geld; Plan Schuldhelpverlening 2018-2022 in ontwikkeling. Daarin wordt de rol en het aanbod van de gemeente omschreven. De focus ligt op preventie van schulden.

Inclusief werken is een uitgangspunt bij schuldhelpverlening en bij het preventieve aanbod, waaronder voorlichting. Iedereen die met financiële problematiek te maken heeft kan passende helpverlening ontvangen. Echter, er zijn groepen die kwetsbaarder zijn dan anderen. Bijvoorbeeld als gevolg van laaggeletterdheid, een andere culturele achtergrond of een verstandelijke beperking, waardoor informatie en voorzieningen niet toegankelijk zijn.

We gaan aan de slag met toegankelijke communicatie en het vergroten van de toegang van ons aanbod voor mensen in een kwetsbare positie. De bedoeling is dat het plan Grip op geld in december 2018 in de gemeenteraad wordt vastgesteld. De uitvoering van de concrete voorstellen kan in 2019 van start gaan.

Subsidiëring

Het beleidskader financiering betreft het verstrekken van financiering op het terrein van welzijn, zorg, kunst, cultuur en toerisme. Daaronder vallen ook gezondheid, jeugd en inwonerparticipatie.

Het kader bevat drie onderdelen van waaruit de gemeente kan sturen: het inhoudelijk kader, het wegingskader en het instrumentarium.

In het inhoudelijk kader is aangegeven dat de gemeente initiatieven ondersteunt die eraan bijdragen dat fysieke of mentale drempels in de samenleving worden voorkomen, signaleerd of opgelost. Dit is niet alleen een taak van de gemeente, maar ook van inwoners, ondernemers, organisaties en aanbieders. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om de omgeving zodanig te veranderen dat alle inwoners kunnen meedoen.

In het wegingskader worden de kernwaarden beschreven waaraan activiteiten van organisaties moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te komen. We maken onderscheid door aan de kernwaarden doeltreffendheid, toegankelijkheid, behoefte centraal en samenwerking een zwaarder gewicht toe te kennen, dan aan de overige vier kernwaarden (doelmatig, draagkracht, vernieuwing, duurzaamheid).

Een instrument dat wordt ingezet is het bestaande SROI-beleid bij gemeentelijke inkoop en aanbesteding. Er kan een SROI verplichting opgelegd worden aan subsidieontvangers, als de looncomponent in de subsidie meer dan € 200.000 bedraagt.

De afspraken en instrumenten uit dit beleidskader worden voor het eerst getoetst bij de toekenning van subsidies.

Vergunningen, toezicht en handhaving

Bij toetsing van aanvragen om omgevingsvergunningen zal de gemeente letten op de wettelijke eisen die gelden voor toegankelijkheid. Bij ontwikkeling zal vroegtijdig aandacht gevraagd worden om bij de inrichting van het openbaar gebied en toegankelijkheid van gebouwen rekening te houden met deze wettelijke eisen.

Ook bij grote evenementen zal voor toegankelijkheid aandacht gevraagd worden bij de organisator tijdens het vooroverleg.

Doe-democratie

De doe-democratie heeft als uitgangspunt een gelijkwaardige samenwerking op basis van elkaars talenten. Met het programma doe-democratie creëren we ruimte voor initiatieven, zelforganisatie en zeggenschap. We zorgen dat Gooise Meren een aantrekkelijke, duurzame en waardevolle woon-, leef- en werkomgeving blijft. Een omgeving waar iedereen mee kan doen.

De gemeente faciliteert initiatieven. Bij initiatieven letten we op inclusie. Dat is een doelstelling en ook voorwaarde voor het pakken van de gevraagde faciliterende rol die we als gemeente hebben. Deze initiatieven en de samenwerking met de initiatiefnemers moeten leiden tot een positieve grondhouding in het denken over inclusie en vervolgens een gedragsverandering.

Ons instrument is de Initiatieventafel die tweewekelijks plaats vindt. We spreken dan met mensen die een initiatief aandragen en kijken met hen wat er nodig is om het initiatief tot en succes te maken.

Duurzaamheid

Binnen het programma duurzaamheid zijn drie pijlers: people, planet en profit. Ook in dit programma staat bewustwording centraal. Binnen het programma duurzaamheid ligt de nadruk echter op 'planet' bij programma Inclusie ligt de nadruk op 'people'. We gaan proberen om beide netwerken, duurzaamheid en inclusie, met elkaar te verbinden. Om zo mogelijkheden te creëren voor nieuwe initiatieven. Of het nu gaat om vrijwilligerswerk en werkervaringsplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, het informeren van (alle) inwoners over de energietransitie of afvalinzameling of de ontwikkeling van levensloopbestendige woonvormen.

Participatie en wijkgericht werken

Het uitgangspunt is een gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente, bewoners, ondernemers, verenigingen en (maatschappelijke) organisaties op basis van ieders kennis, ervaring en talenten. Ieder werkt aan de leefomgeving in Gooise Meren vanuit zijn eigen rol. Het proces is duidelijk en doet recht aan ieders rol, de ingezette vormen en middelen passen bij het doel en we blijven onszelf verbeteren. Bij het maken van de procesafspraken gebruiken we ieders ervaring en talenten.

3.6 Monitoring en evaluatie

Inclusief denken en doen

Inclusief werken vanuit de gemeente moet vanzelfsprekend worden. Dat is soms al het geval, maar een langdurig proces om in de hele organisatie te implementeren. Het start met de bewustwording en vervolgens ook het vergroten van kennis en vaardigheden.

De kerngroep van medewerkers die nauw betrokken zijn bij een of meerdere onderdelen uit dit plan van aanpak speelt hierin een belangrijke rol. In 2019 werken we met deze kerngroep een manier uit om regelmatig te meten welke resultaten we geboekt hebben.

Projectevaluatie

Bij alle beschreven projecten is evaluatie een onderdeel van de uitvoering; wat heeft het project opgeleverd? Naast de samenwerking en het proces zullen vooral ook de ervaren verbeteringen (effecten) door mensen met een beperking zelf een belangrijke maatstaf zijn om succes van onze inspanningen te meten. Het is de bedoeling om daarvoor een informele klankbordgroep samen te stellen die de inspanningen gaat 'meten'.

Bewustwording in onze gemeente

Via het Burgerpanel gaan we inventariseren hoe het staat met de kennis en bewustwording van de inclusieve samenleving bij onze inwoners.

4. Samenvatting

In dit schema zijn speerpunten en projecten voor 2018-2019 samen gevat.

Actielijn	Projecten/activiteiten	Wie?
2.1 Bewustwording en ervaringsdeskundigheid		
Bewustwording en ervaringsdeskundigheid	Bewustwordingstraject Inclusief denken en doen	Rinske van Duifhuizen
Bewustwording en ervaringsdeskundigheid	Versterken van ervaringsdeskundigheid	Rinske van Duifhuizen
Bewustwording en ervaringsdeskundigheid	Week van de Toegankelijkheid	Rinske van Duifhuizen
2.2 Gemeente als inclusieve organisatie		
Gemeente als inclusieve organisatie	Inclusieve werkgever 2.2.1	Sonja Heemskerk
Gemeente als inclusieve organisatie	Online toegankelijkheid 2.2.2	Mieke Bos
Gemeente als inclusieve organisatie	Toegankelijke dienstverlening 2.2.3	Rinske van Duifhuizen
Gemeente als inclusieve organisatie	Informatievoorziening toegankelijkheid 2.2.4	Rinske van Duifhuizen
Gemeente als inclusieve organisatie	Dementievriendelijke gemeente 2.2.5	Nicolien Bezemer
Gemeente als inclusieve organisatie	Inclusieve en toegankelijke communicatie 2.2.6	Hannie de Groot
Gemeente als inclusieve organisatie	Koplopergemeente 2.2.7	Rinske van Duifhuizen
2.3 Bouwen, wonen, openbare ruimte		
Bouwen, wonen, OR	Pilot centrum Bussum 2.3.1	Antoinette Soede/Gulay van Bijleveld
Bouwen, wonen, OR	Buitenruimte gemeentehuis 2.3.2	Eric 't Hart
Bouwen, wonen, OR	Richtlijn toegankelijkheid Wegen 2.3.3	Marjon Hondtong, Erwin van der Steen
Bouwen, wonen, OR	Richtlijn toegankelijkheid VRI en Wachttijdvoorspellens 2.3.4	Marjon Hondtong, Erwin van der Steen
Bouwen, wonen, OR	Richtlijn toegankelijkheid zitgelegenheden 2.3.5	Marjon Hondtong, Erwin van der Steen
Bouwen, wonen, OR	Toegankelijkheid sportaccommodaties 2.3.6	Jeanette Hensbergen, Lisa Vos
Bouwen, wonen, OR	Duurzame en toegankelijke Jeu de Boules baan 2.3.7	Jeanette Hensbergen, Rinske van Duifhuizen

2.4 Werk		
Werk	Inclusieve Arbeidsmarkt 2.4.1	Paul Scholtz
Werk	Pilot Groenambitie 2.4.2	Margo Herwig/ Alexander Moraal
2.5 Vrije tijd		
Vrije tijd	Activiteiten mensen met psychiatrische aandoening 2.5.1	Henke van der Heiden
Vrije tijd	Inclusief sporten en bewegen 2.5.2	Lisa Vos

Bijlage A Activiteitenkalender**KALENDER 2018 – 2019; Vervolg Inclusief denken en doen Gooise Meren**

Datum/periode	Type activiteit
21 juni	Blind voor 1 dag Bewustwording en fondsenwerving Oogfonds voor oogonderzoek. www.blindvoor1dag.nl
September	Internationale Dag van de democratie
21 september	Wereld Alzheimer dag Bewustwording; wereldwijd extra aandacht voor dementie https://www.alzheimer-nederland.nl/
22 september	Dag van herstel
15-29 september	Nationale Sportweek Clubs, bonden, gemeenten en andere organisaties zetten hun deuren open. Perfecte kans om nieuwe sporten uit te proberen en samen sportplezier te beleven. nationalesportweek.nl
1 – 6 oktober	Week van de toegankelijkheid Thema: Lekker vrij! Doen wat je zelf wilt www.weekvandetoegekankelijkheid.nl
5 oktober	Nationale Ouderendag, 5 oktober Het Nationaal Ouderenfonds vervult samen met lokale comités, bedrijven en vrijwilligers wensen van ouderen. Ouderen staan deze dag aan het roer. Zij dienen een wens in die ze moeilijk alleen kunnen realiseren. www.nationaleouderendag.nl
6 oktober	Seniorenmarkt
11 oktober	Coming out dag Regenboogvlag ophangen van de regenboogvlag bij het gemeentehuis of op andere opvallende plaatsen het signaal afgeven dat iedereen, ook LHBT's zichzelf moeten kunnen zijn en zich veilig en geaccepteerd kunnen voelen.
16 oktober 2018	Landelijke Dag Verslavingskunde https://www.verslavingskundenederland.nl/home/landelijke-dag-verslavingskunde-2018-16-oktober/
10 november	Dag van de mantelzorger Door het hele land worden activiteiten georganiseerd om mantelzorgers in het zonnetje te zetten
16 november	Internationale Dag van de Verdraagzaamheid Focus op de waarden van vrijheid, mensenrechten en algemeen kiesrecht
2 ^e helft november	Boekpresentatie #Tabu , herstelwerker Gooi & Vechtstreek
3 december	Internationale Dag voor mensen met een beperking Door de VN bedoeld als aanmoediging om de discussie over mensenrechten en gelijke kansen voor mensen met een functiebeperking op de agenda te houden (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal)
2019	
voorjaar	Campagne Houd de lijnen vrij! (ism Bartimeus)
3-8 juni	Prokkelweek https://www.prokkel.nl/

